Raadsbrief

gemeente
SCHIERMONNIKOOG

Aan:	de gemeenteraad
Afzender:	het college van B&W
Datum:	25 november 2025
Onderwerp:	Voortgang Buitenkans 2025

Inleiding

We hebben u toegezegd om u twee keer per jaar op de hoogte te houden van de voortgang van de Buitenkansprojecten. In juni 2025 hebben we u in de beeldvormende raad geïnformeerd en op 16 juni 2025 heeft u voorafgaand een raadsbrief ontvangen met een korte toelichting. Ook nu sturen we u een raadsbrief met de voortgang van de Buitenkansprojecten.

Deze brief geeft een overzicht van de voortgang van alle Buitenkansprojecten. Van enkele projecten heeft u de afgelopen periode ook al een raadsbrief ontvangen over de voortgang van dat project. Dat geven we aan bij deze projecten.

Stand van zaken Buitenkans algemeen

Naast de inhoudelijke voortgang is het ook goed om te weten dat we inmiddels het tweede deel van 40% van de bijdrage van de regiokassier hebben mogen ontvangen. Dat geld staat nu op de rekening. In het najaar 2026 ontvangen we de resterende 30%. Concreet betekent dit dat we tot nu toe een bedrag van € 7 miljoen hebben ontvangen voor de Buitenkansprojecten en grofweg € 770.000 voor het ondersteuningsbudget. Beide bedragen zijn inclusief afdracht aan het btw-compensatiefonds.

Financieel gezien zijn tot nu toe vooral voorbereidingskosten gemaakt, zoals projectleiding, financiële expertise, inhoudelijk expertise (architect), juridische expertise, taxateurs, en dergelijke. De projecten raken hierdoor steeds meer op stoom. Een meer gedetailleerde financiële verantwoording vindt u terug bij de jaarrekening.

Stand van zaken per Buitenkansproject

Buitenkansproject Zorg op het eiland: een zorgzame mienskip

We werken aan een duurzaam woon-zorgcentrum waarmee meer 24-uurszorg en dagbesteding op het eiland mogelijk wordt. Deze voorzieningen versterken de sociale basis en helpen mee om eilanders zo lang mogelijk op Schiermonnikoog te laten wonen. Zorg organiseren op een klein eiland blijft een uitdaging, maar dankzij de Buitenkansbijdrage kan de gemeente investeren in de noodzakelijke randvoorwaarden zodat zorgaanbieders ruimte zien om hun aanbod uit te breiden. Tegelijkertijd vraagt dit om betrokkenheid van de inwoners zelf – samen bouwen we aan een zorgzame mienskip.

Welke stappen zijn gezet?

Voor de zomer heeft u gekozen voor de strategische koers: de gemeente neemt de regie en werkt met betrokken partijen aan toekomstbestendige zorg en wonen. Hierbij hoort de uitbreiding van het Zorgmedisch Centrum, gecombineerd met een kleinschalig aantal zorg- en personeelswoningen. Maar om echt langer op het eiland te kunnen blijven wonen is meer nodig. Denk aan mantelzorg, vrijwilligers en de ontwikkeling van opleidingen voor zorgpersoneel. Daarom zijn we in gesprek met zorgaanbieders, zoals de thuiszorg en de huisarts, om af te spreken welke zorg ook op langere termijn geborgd kan worden. Ook met uitbreiding zal het niet altijd mogelijk zijn om een leven lang op het eiland te blijven, maar wél in veel meer situaties dan nu. U heeft ons opdracht gegeven tot verdere uitwerking, waaronder de businesscase, de voorbereidingen voor de vastgoedontwikkeling en het sluiten van samenwerkingsovereenkomsten. Dit gebeurt nu in verschillende deelprojecten. Deze uitwerking ligt goed op schema. In december ontvangt u hierover een afzonderlijke, informatieve raadsbrief met de laatste stand van zaken.

De stand van zaken is in het kort als volgt. Met WoonFriesland lopen gesprekken over overname van het Zorgmedisch Centrum. Daarnaast wordt gewerkt aan een programma van eisen voor een geclusterd woonconcept met dagbesteding op de locatie Oude Riich. Op 18 november vond een brede bijeenkomst plaats met bestuurders, managers en vastgoedspecialisten van zorgpartijen, de zorgverzekeraar, huisartsen, fysiotherapeut, thuiszorg, gemeente en de klankbordgroep. Daar is gekeken hoe wensen, noodzaak en haalbaarheid kunnen samenkomen in één integraal en toekomstbestendig concept. De bijeenkomst leverde concrete adviezen op voor de volgende stap: het uitwerken van een voorstel dat past bij de schaal en kracht van het eiland. Daarnaast onderzoeken we hoe mantelzorgondersteuning verder kan worden versterkt en hoe een bredere vrijwillige inzet georganiseerd kan worden. Ook trekken we intensief op met de Regio Deal-projecten, bijvoorbeeld rond de ontwikkeling van een zorgopleiding en het toepassen van domotica en e-health.

Tot slot: in januari organiseren we een bijeenkomst voor eilanders om de voortgang toe te lichten, vragen te beantwoorden en input op te halen. Daarmee blijft iedereen vanaf het begin goed aangehaakt bij de ontwikkeling van dit belangrijke Buitenkansproject.

Buitenkansproject Duurzaam en betaalbare woningen

We willen goede, duurzame en betaalbare huizen bouwen op het eiland. Voor starters, gezinnen en mensen die alleen wonen, maar allemaal een binding hebben met het eiland. Door als gemeente mee te betalen, kunnen we sneller duurzamere huizen bouwen die betaalbaar zijn en blijven.

Welke stappen zijn gezet?

We zijn bezig met verschillende woningbouwlocaties op het eiland. We zetten in op betaalbaarheid en zeer energiezuinige en duurzame woningbouw, waardoor de energielasten voor de bewoners laag zullen zijn. In de raadsbrief van 17 november heeft u al een uitgebreide toelichting ontvangen. In het kort is de stand van zaken als volgt. Voor de locatie **Oost** geldt dat het stedebouwkundigplan in december 2025 aan u wordt voorgelegd voor een positief advies en akkoord op de GREX. Op basis daarvan volgt een volgende informatiemarkt voor belangstellenden. We zijn daarnaast een heel eind met de planvorming voor de **Oude Centrale**. We willen begin 2026 verder met het beeldkwaliteitsplan en de planologische procedure, waarvoor wij nog bij u terugkomen. In december praten we u ook hierover bij. De voorbereidende werkzaamheden voor de sloop van de Oude Centrale zijn gestart en wordt begin 2026 afgerond. Op de **locatie LOC** gaan we op termijn huisvesting voor specifieke doelgroepen ontwikkelen, maar de focus ligt eerst bij de ontwikkeling van de andere locaties.

De andere locaties waaraan gewerkt wordt, zijn de **Boelensschool** aan het Kerkelaantje en de Oude busremise aan de Oosterreeweg. In oktober is een opdracht verstrekt aan MooiThuis en Daad Architecten om te onderzoeken of een duurzame woonvorm voor kleine huishoudens kan worden gerealiseerd in de Boelenschool, waarbij eeuwigdurende betaalbaarheid voorop staat. Begin maart 2026 zullen de resultaten van dit onderzoek aan uw raad worden gepresenteerd. Wat de **Oude busremsie** betreft, bent u 14 oktober jl. akkoord gegaan met de aankoop van het pand. Intussen is het onderzoek naar het ontwikkelen van deze locatie gestart. In een BOT-overleg op 20 november 2025 is met u van gedachten gewisseld over de planvorming voor deze locatie. Volgend jaar zullen de plannen voor deze locatie verder worden uitgewerkt.

Wij hebben een leidraad ontwikkeld over hoe om te gaan met Buitenkansbudget voor dit project, rekening houdend met bijvoorbeeld het Regio Deal budget. Uitgangspunt is dat de inzet van gemeenschapsgeld een gemeenschappelijk en volhoudbare meerwaarde moet hebben. Met de extra bijdragen dempen wij de kosten, waardoor de woningen voor de eindgebruiker betaalbaarder worden. We zetten de middelen in voor de aankoop van grond, algemene kosten per project, zoals inschakelen expertise, directe plankosten, zoals sloop en sanering en duurzaamheidsmaatregelen. Op basis van de leidraad is het budget voor nu als volgt verdeeld. Vanwege actualiteiten en nieuwe inzichten kan dit nog worden aangepast.

	Locatie	**Maatregel**	**Dekking Buitenkans**	**Dekking Regiodeal**	**Wat levert het op?** *(onder voorbehoud)*
1	Oude Centrale	a. Voorbereidingskosten b. Sanering en sloop c. Buitenruimte *(Maritiem kwartier)* d. Aanvullende bouwkosten	**€ 100.000** **€ 150.000** **€ 200.000**	€ 50.000 € 150.000 € 200.000	20 huurwoningen
2	Boelensschool	Haalbaarheidsonderzoek en voorbereidingskosten	**€ 75.000**		± 6/8 woningen
3	Oost, LOC en Oude Riich	Verdeling afhankelijk van Grex, doorrekening erfpacht (Oost)	**€ 400.000**	€ 300.000	16 koopwoningen Zorgwoningen, doelgroepen, maatschappelijke functies

4	Busremise	Aankoop Voorbereidingskosten	**€ 300.000** **€ 100.000**	€ 200.000	± 6/8 huurwoningen
5	Maatregelen duurzaamheid	Waterbesparing, energievoorziening, ed.	**€ 175.000**		o.a. minder financiële lasten voor eindgebruiker
	Totaal		**€1.500.000**	**€ 900.000**	

Wonen blijft een vast agendapunt op de vergaderingen van de gemeenteraad. De verantwoordelijk wethouder praat u dan bij over de laatste stand van zaken.

Buitenkansproject Tijdelijke huisvesting seizoenspersoneel

Op het eiland hebben we veel seizoenkrachten die goede tijdelijke huisvesting nodig hebben. Zo helpen we personeelstekorten te verminderen, wordt de overlast in bestaande woonwijken minder en kan iedereen goed wonen op Schiermonnikoog. Het vergroot dus de leefbaarheid van iedereen.

Welke stappen zijn gezet?

Voor de zomer hebben we u geïnformeerd dat we gaan voor een uitgewerkt plan voor seizoen 2026 en verder om structureel betaalbare verblijfsplekken voor seizoenpersoneel te creëren. Op 17 november 2025 hebben we u uitgebreid geïnformeerd over de voortgang via een raadsbrief. In het kort is de stand van zaken als volgt. We zijn in gesprek met de ondernemers die grond beschikbaar hebben (boeren) en ondernemers die voor hun personeel een huisvestingsvraag hebben. Samen kiezen we de units, de locaties en het exploitatiemodel. Het uitgangspunt van gedeelde verantwoordelijkheid en samenwerking is nadrukkelijk besproken en wordt ook herkend en erkend. Niettemin is het project is complex wat betreft het maken van afspraken maar ook wat betreft de wet- en regelgeving. Denk aan het mogelijk maken van een omgevingsvergunning en instemming van de provincie. Maar ook het vastleggen van regels over exploitatieperiode (april tot en met oktober als eerste uitgangspunt), over maatschappelijke exploitatie (kostendekkend en niet commercieel) en over exploitatie uitsluitend voor het doel tijdelijke huisvesting seizoenpersoneel en niet voor recreatie. De vastlegging van al deze zaken heeft de afgelopen periode ook veel aandacht gekregen. De gemeente ziet toe op wet- en regelgeving en begeleidt het proces om tot aanpassing hiervan te komen. De ondernemers maken afspraken over aanschaf, realisatie en exploitatie. Daarbij helpen we waar nodig. Hierin nemen zij eigenaarschap, verantwoordelijkheid voor gedrag, schaarste verdeling en leegstandsrisico mee.

Het aanpassen van de regels en het maken van gedragen afspraken vraagt tijd. Hiervoor willen we de tijd nemen. Vanwege de complexiteit hebben we besloten de openstelling van de Subsidieregeling Buitenkans voor dit project te verlengen tot 1 maart 2026. Dit op basis van het inzicht dat zowel ondernemers/locatie-eigenaren als ondernemers/werkgevers serieus de intentie hebben dit project succesvol te realiseren. Een belangrijke wens is om dit project, waar door ondernemers al jarenlang over wordt gesproken in diverse varianten, komende zomer zichtbaar te laten slagen met in ieder geval het plaatsen van (een deel van de) units voorafgaand aan het piekseizoen juli/augustus. Met een levertijd van 3-4 maanden en de planning zoals die zich nu laat zien, is dit haalbaar.

Buitenkansproject Ontwikkeling van de Gouden Driehoek

Het gebied bij de Oude Centrale, het voormalige KNRM-gebouw en het dorpshuis noemen we inmiddels het Maritiem Kwartier in plaats van de Gouden Driehoek. Er is qua uitstraling veel verbetering mogelijk. We willen het gebied opnieuw inrichten en vier eilander stichtingen willen hier een Maritiem Centrum realiseren. Met het Maritiem Centrum kunnen we het eilander erfgoed van de walvisvaart, reddingwezen en zeevaart laten zien aan onze gasten.

Welke stappen zijn gezet?

Het ontwikkelperspectief voor dit gebied is nagenoeg gereed. In de gemeenteraad van december 2025 wordt u hierover bijgepraat, zoals eerder in deze brief aangeven. De plannen voor dit gebied kunnen aan dit ontwikkelperspectief worden getoetst, zoals het woonplan voor de Oude Centrale, de plannen voor het dorpshuis en de plannen voor de realisatie van het Maritiem Centrum. De vier stichtingen: Stichting Willem Horsman, Stichting Nationale Walvisvaartcollectie, Stichting Clive Hellinga en Stichting Quadrant werken aan het rond krijgen van de businesscase voor het realiseren van een Maritiem Centrum Schiermonnikoog in de voormalige redschuur. De Buitenkansbijdrage alleen is daar niet genoeg voor. Van een eerste deel van de Buitenkansbijdrage is onder andere een bidbook opgesteld. Deze is gebruikt voor een aanvraag van een subsidiebijdrage uit het Waddenfonds voor het Maritiem Centrum. Het Waddenfonds lijkt positief en hebben een aantal aanvullende vragen gesteld over de hardheid van de businesscase en financiering. Hierdoor wordt de definitieve aanvraag niet eind 2025 maar in 2026 ingediend. Zodra de businesscase rond is, kunnen de vier stichtingen voor 31 december 2025 subsidie aanvragen en hun Buitenkansbijdrage opvragen voor de realisatie van een Maritiem Centrum.

Onderstaande tabel geeft inzicht in de Buitenkansbijdrage aan het project Ontwikkeling van het Maritiem Kwartier (de Gouden Driehoek):

Activiteit	Buitenkansbijdrage	Status
Fondsenwerving & businesscase (bidbook) MCS	€ 45.980	Subsidie verleend aan de 4 stichtingen
Realisatie Maritiem Centrum	€ 400.000	Subsidie nog aan te vragen door de 4 stichtingen
Ontwikkeling buitenruimte	€ 4.020	Gereserveerd
TOTAAL	**€ 450.000**	

Buitenkansproject Maatschappelijke gebouwen klaar voor de toekomst

Op het eiland wordt voor samenkomsten gebruik gemaakt van maatschappelijke gebouwen zowel van de gemeente als van derden. Deze willen we verduurzamen en klaar maken voor de toekomst. Zo zorgen we ervoor dat we met elkaar voor lange tijd gebruik kunnen blijven maken van de gebouwen en de activiteiten die er plaatsvinden. De maatschappelijke gebouwen hebben een belangrijke rol voor de mensen op het eiland. De bijeenkomsten in de gebouwen versterken de onderlinge verbondenheid tussen de eilanders.

Welke stappen zijn gezet?

Voor de zomer heeft u een besluit genomen over welke gebouwen meegenomen worden in dit project. Dat zijn (in alfabetische volgorde) de aula, Dorpshuis Ons Centrum, gemeentehuis, gemeentelijke werkplaats, Got Tjark, Jachthaven, Kittiwake, Koningshuis, St. Egbert kapel, De Stag, Toiletgebouw Prins Bernhardweg, Toren Got Tjark en zwembad. Een aantal gebouwen staat niet in de lijst, omdat die al klaar zijn voor de toekomst of omdat er nieuwbouw- of sloopplannen zijn. Ook kan het zijn dat een gebouw niet in aanmerking komt omdat een vereniging werkt met lidmaatschappen, waardoor er geen open karakter is. De verduurzaming van de gebouwen zal plaatsvinden op basis van de beschikbare energierapporten.

Voor het toekomstbestendig maken zijn de plannen uitgewerkt en wij hebben u 14 oktober 2025 een raadsbrief gestuurd over de verdeling van het Buitenkansbudget voor verduurzaming en modernisering over de gebouwen. De niet-gemeentelijke gebouwen hebben inmiddels een toewijzingsbrief ontvangen op basis waarvan ze voor 31 december 2025 subsidie via de Buitenkans Subsidieregeling kunnen aanvragen. Voor de volledigheid nogmaals de verdeling van het Buitenkansbudget in de hiernavolgende tabel.

Locatie	Verduurzaming	Modernisering	Aanvullend budget / cofinanciering	Buitenkansbijdrage
Dorpshuis*	€ 188.000*	€ 329.000	€ 63.000	€ 517.000
Jachthaven	€ 110.000	€ 122.000	€ 67.000 DMJOP	€ 232.000
Kittiwake	€ 49.000	€ 89.000	€ 18.000 DMJOP	€ 138.000
Got Tjark*	€ 33.000*	€ 51.000	€ 35.000	€ 84.000
De Stag*	€ 237.000*	€ 157.000	€ 79.000	€ 394.000
Koningshuis	€ 31.000	Nieuwe Route	€ 28.000 DMJOP	€ 31.000
Toren Got Tjark	€ 22.000	€ 42.000	€ 16.000 DMJOP	€ 64.000
Gemeentehuis	€ 110.000	€ 179.000	€ 267.000 DMJOP	€ 289.000
Werkplaats	€ 20.000	€ 49.000	€ 269.000 DMJOP	€ 69.000
Buitenkansbijdrage	**€ 800.000**	**€ 1.018.000**		**€ 1.818.000**
	Voorbereiding: projectleiding, expertise en bouwbegeleiding			**€ 182.000**
			TOTAAL	**€ 2.000.000**

* Derden ontvangen maximaal 75% vanuit Buitenkans. Aanvullend kan bijvoorbeeld de IMF-subsidieregeling worden gebruikt, eigen middelen ingezet of een duurzaamheidslening worden aangegaan. Voor de gemeentelijke gebouwen geldt dat er aanvullend budget zit in het DMJOP. Voor een nadere toelichting zie de raadsbrief van 14 oktober 2025.

Buitenkansproject Nieuwe route: inwoners aan zet

We wilden de inwoners zeggenschap en invloed geven op de verdeling van de € 10 miljoen voor leefkwaliteit. Door te kiezen voor een andere manier van participatie ontstaat er eigenaarschap bij iedereen die mee beslist. Daarom heeft u zich in december 2024 gecommitteerd aan het inzetten van een nieuwe-route-proces. U heeft de kaders daarvoor vastgesteld en € 1,3 miljoen beschikbaar gesteld aan de inwoners voor de projecten die zij zelf uitvoeren en waar zij zelf over de verdeling van het budget beslissen. Op 25 en 26 maart 2025 waren de plandagen voor het nieuwe-route-proces door en voor inwoners. In totaal praatten en besloten 49 deelnemers mee. Samen namen ze alle projecten door, bepaalden ze de voorwaarden en maakten ze keuzes.

Welke stappen zijn gezet?

Op 15 april 2025 is de uitkomst door u bekrachtigd. De projecten die een deel van de € 1,3 miljoen hebben gekregen, hebben een toewijzingsbrief ontvangen waarmee subsidie kan worden aangevraagd bij de gemeente. U heeft eind mei 2025 de nieuwe ASV2025 vastgesteld waar de Subsidieregeling Buitenkans Schiermonnikoog 2025 onder hangt. Deze is eind mei 2025 opengesteld. Een groot deel van de projecten heeft inmiddels subsidie aangevraagd. Men heeft tot 31 december 2025 hiervoor de tijd. Er is waar nodig contact met de projecteigenaren om hen te helpen bij de voorbereiding. Onderstaand een overzicht van de aanvragen en besluiten over de subsidieaanvragen met peildatum 25 november 2025.

Project	Bedrag	Status	Datum besluit
PTZ- Camerasysteem	€ 14.423,49	Verleend	24-06-2025
Lytje Willem:	€ 25.000	Verleend	24-06-2025
Gottjark: Geluidsinstallatie	€ 49.999	Verleend	24-06-2025
Vocaal ensemble Steeuwsaun	€ 5.380	Verleend	08-07-2025
Dorpshuis: Bioscoop	€ 64.600	Verleend	08-07-2025
Logistiek Pluktuin	€ 25.000	Verleend	22-07-2025
Geluidsinstallatie Begrafenisvereniging	€ 1.200	Vastgesteld	02-09-2025
Stag: presentatie faciliteiten	€ 66.000	Verleend	09-09-2025
Natuur op het strand	€ 25.000	Verleend	04-11-2025

Dojo Wadatsumi	€ 17.930	Verleend	17-11-2025
Walviskaken	€ 10.000 - € 1.000 = € 9.000	Verleend	25-11-2025
Buitenkans Junior	€ 65.000	Verleend	25-11-2025
Lietboek: eilander taal	€ 18.000	Verleend	25-11-2025
Witte Winde gebouw dier & speelweide	€ 350.000	Ontvangen	
Rekwisieten toneelvereniging	€ 7.500	Ontvangen	
Openbare Werkplaats	€ 100.000	In overleg	
Padelbaan	€ 300.000	In overleg	
Surf Accommodatie	€ 40.000	Verwacht	
Dansend door het leven	€ 11.000	Verwacht	
Zwaluwtil	€ 17.500	Verwacht	
Gottjark verlichting	€ 4.000 - € 4.000 = € 0	Teruggetrokken	
Exporuimte Koningshuis	€ 82.467 + € 5.000 = € 87.467	1e op reservelijst	
TOTAAL	**€ 1.300.000**		